

2. Fangeflugt

2.1. Gældende ret

2.1.1. Tidligere og nugældende regler i straffeloven

Der findes ikke i dag i straffeloven bestemmelser, der gør det strafbart for den anholdte eller fængslede at flygte fra politiet eller fra det fængsel eller arresthus mv., hvor den pågældende opholder sig.

Bistand til den, der undviger, er imidlertid selvstændigt kriminaliseret i straffelovens § 124, stk. 1, hvorefter den, der befrier en anholdt, fængslet eller tvangs-anbragt person, såvel som den, der tilskynder eller hjælper en sådan person til at undvige eller holder den undvegne skjult, kan straffes med fængsel indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Tidligere fandtes i straffelovens § 123 en bestemmelse, hvorefter »fanger, der udstaar frihedsstraf eller hensidder i arbejds- eller forvaringsanstalt« kunne straffes med fængsel fra 6 måneder til 3 år, hvis de af-talte at undvige i fællesskab.

Bestemmelsen fandtes ikke i det oprindelige forslag til borgerlig straffelov fra 1930, jf. Rigsdagstidende, 1929-30, tillæg A, sp. 2249 ff., men blev indsat under behandlingen af forslaget i Landstinget. Om baggrunden for indførelsen af bestemmelsen fremgår det af Landstingets Udvalgsbetænkning (jf. Rigsdagstidende, 1929-30, tillæg B, sp. 1866):

»Af hensyn til den Fare, der er forbundet med flere Fangers fælles Undvigelse, særligt ved Friluftsarbejde udenfor Anstaltens Område, er det nødvendigt at fastsætte strengere Straf for sådan Undvigelse end hjemlet ved § 49.«

Den omtalte bestemmelse i den dagældende straffelovs § 49 indeholdt en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte bestemmelser om disciplinærstraffe under afsoningen.

Den dagældende bestemmelse i straffelovens § 123 udgik af straffeloven i 1973, jf. lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af borgerlig straffelov, lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov mm. og lov om rettens pleje (Strafferetlige særforanstaltninger mm.). Om baggrunden herfor fremgår det af bemærkningerne til det lovforslag, der lå til grund for ændringen (jf. Folketingstidende, 1972-73, tillæg A, sp. 2807):

»Bestemmelsen, der i de senere år stort set ikke er anvendt i praksis, foreslås ophævet, således at de omhandlede forhold alene sanktioneres gennem disciplinærmidler.«

Lovforslaget byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 667/1972 om de strafferetlige særforanstaltninger, hvori rådet med samme begrundelse havde foreslået bestemmelsen ophævet.

2.1.2. Disciplinærstraf mv.

I stedet for strafansvar kan der over for indsatte, som flygter eller forsøger at flygte, reageres med disciplinærstraf i form af straffecelle, jf. straffuldbyrdeslovens § 67, nr. 2, og retsplejelovens § 775. Indsatte, som afsoner fængselsstraf mv., og som flygter eller forsøger herpå, vil efter praksis typisk blive ikendt straffecelle af 7-10 dages varighed.

Hvis en person, som afsoner straf, flygter eller forsøger herpå, kan dette endvidere få betydning for, om vedkommende senere kan få udgangstilladelse. Ved en vurdering af, om udgangstilladelse bør meddeles, skal der således bl.a. lægges særlig vægt på, om den indsatte tidligere er undveget eller har forsøgt at undvige, jf. straffuldbyrdeslovens § 46, stk. 2, nr. 2.

Indsatte, der flygter under udgang eller udebliver efter endt udgang, kan endvidere få udgangstilladelsen tilbagekaldt, ligesom det kan bestemmes, at den pågældende i et bestemt tidsrum skal være afskåret fra at søge om udgang (udgangskarantæne), jf. straffuldbyrdeslovens § 49, nr. 1, og § 22 i bekendtgørelse nr. 375 af 17. maj 2001 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Hertil kommer, at indsatte i et åbent fængsel kan overføres til et lukket fængsel, hvis den pågældende er undveget eller har forsøgt at undvige, jf. straffuldbyrdeslovens § 25, stk. 1, nr. 1, ligesom den indsatte for at forebygge undvigelse kan udelukkes fra fællesskab med andre (enerumsanbringelse), jf. straffuldbyrdeslovens § 63, stk. 1, nr. 1.

Flugt eller flugtforsøg kan også få indflydelse på spørgsmålet om prøveløsladelse. Ved afgørelser om prøveløsladelse skal der således foretages en konkret vurdering af, om der er risiko for tilbagefald til ny kriminalitet. Har den indsatte i forbindelse med en flugt begået ny kriminalitet eller søgt tilbage til det kriminelle miljø, vil disse forhold derfor få betydning for en senere vurdering af, om den pågældende kan prøveløslades.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

Frihedsberøvelse bør ske under forhold, der væsentligt begrænser risikoen for flugt. Det gælder både ved afsoning af fængselsstraf mv. og i forbindelse med varetægtsfængslinger og anholdelser.

I overensstemmelse hermed foretager kriminalforsorgen løbende en vurdering af forholdene i fængsler og arresthuse med henblik på at kunne afpasse de forskellige sikkerhedsforanstaltninger.

Imidlertid kan der udover de rent sikkerhedsmæssige forhold også være behov for andre tiltag, som med-